

løbig ikke er Herre. Men, som sagt, ser jeg for sort paa § 4, skal det glæde mig at blive bibragt et lysere Syn paa den.

Mit Indtryk er i det hele, at der er taget for lidt Hensyn til de hæderlige Husmødre, som efter deres Evne har stræbt at opfylde de nu opstillede Krav, længe førend disse kom frem. Lovene bør gøres saa rummelige, at der er Plads til, at § 8⁴) i „En Husmoders Forslag“ ikke skal opfattes altfor rigoristisk i de Huse, hvor man behandler sin Pige ordentligt; det kommer dog til syvende og sidst i dette Forhold som i saa mange andre — ja maaske endnu mere — an paa en gensidig Velvilje og Hensynsfuldhed.

Man hører nu ofte — netop fra de bedre Husmødre — Udtalelser om, at de sidst af alt vil have en Pige fra Fagforeningen og derved tvinges til at gøre, hvad de hidtil har gjort af en god Vilje og — „hvad skal man gøre med en langsom eller uvillig Pige? skal hun betaales ekstra for sin Langsomhed eller Uvilje?“

Ja, det Spørgsmaal lader jeg gaa videre, og da jeg ser, hvor vidtløftig jeg alt har været, maa jeg lade det andet Spørgsmaal bero til næste Gang.

Deres
I. M.

Børnene.

En Bedstefader.

Mit første Aar i Kostskolen var forbi. Jeg havde været i Fængsel, syntes jeg, i ensomt Cellefængsel midt i en Myretue.

Hjemme — ja, der havde jeg heller ikke været lykkelig. Min Stedmoder beherskede min Fader; hendes to Sønner, ældre end jeg, altid foretrukne for mig, beherskede mig og forfulgte mig med Drilleri og Spot. Men det var dog noget andet end Skolen med dens kolde nøgne Vægge og endeløse Korridorer, dens Sladren af Kammerater og Lærere og dens uafsladelige Opsigt. Hjemme var der dog i det mindste en Hund, som holdt af mig, og der var en lille Pige, en Legekammerat, hun var rigtignok ikke lykkeligere end jeg, men hun smilte dog til mig, naar jeg kom for at besøge hende. Nu stod endelig Ferien for Døren; den skrækelige Afslutningshøjtidelighed var endt med dens utaalelige lange Taler og dens Uddeling af Præmier — som jeg ikke fik nogen af.

Jeg sad i Kupéen, ganske alene, og jeg skyndte mig at gøre alt det, der var forbudt i Skolen: synge, raabe, græde, le, fægte med Arme og Ben.

I Marseille havde jeg ventet, at min Fader skulde møde mig for at følge mig til Toulon, hvor vi boede. Han var der ikke, men en fremmed Mand kom og meldte sig som min Grandonkel; det var bleven bestemt, sagde han, at jeg skulde tilbringe den første og længste Del af Ferien hos min Bedstefader, en Bedstefader, jeg hidtil ikke havde vidst noget af at sige. „Men jeg vil hjem,“ sagde jeg. Han rystede blot paa Hovedet, satte mig op paa en Vogn og kørte af Sted med mig. Under Vejs fortalte han mig, at min Bedstefader var meget fattig. Efter at have mistet sin betydelige Formue — for en stor Del ved min Faders Fejl, hvad jeg senere fik at vide — havde han slaaget sig ned i et forfaldent Hus paa Landet, som han havde gjort beboeligt ved sine egne Hænders Arbejde, og hvor han nu levede med sin eneste Datter, min Tante Adèle, der holdt Skole for Bønderbørn. Alt dette syntes jeg ikke videre om. Vel elskede jeg ikke Skolen, men jeg bar dog med en vis Stolthed dens Uniform — Tosse, som jeg var.

Man ventede mig ikke, Aftalen var gjort allerede for et Aar siden.

Vi havde naaet Huset, der laa paa

en skovgroet Højde. Min Onkel lod mig vende mig om og kaste et Blik ud over Havet, som bredte sig for vore Fødder i al sin Dejlighed. „Nu til den anden Side,“ sagde han. Et tårveligt Hus, omgivet af Frugttræer og indrammet af blomstrende Slynplanter kom til Syne. „Hr. Martel,“ raabte han. Ingen svarede. Vi traadte ind ad den aabne Dør og gik frem paa et stampet Lergulv. Ingen Vinduer, Rummet var halv mørkt. Til venstre saas en Høvlebænk og over den en Mængde blanke Redskaber. Til højre førte en spinkel Trappe op til Værelserne ovenpaa. Under Trappen stod der i en Fordybning i Muren en gammel Straalænestol og i den sov den gamle fredeligt.

Lysstraalen fra Døren laa over hans Underansigt: et rynket, men omhyggelig raget Ansigt med en bred Hage. Den høje Pande skjultes til dels af et Par skinnende, sølvhvide Lokker; Hænderne laa halvaabne foldede om et Par Brillen ovenpaa en stor Bog — en Molière.

Jeg vidste ikke, hvad jeg skulde gøre, min Onkel lige saa lidt. Senere har Bedstefader ofte sagt til mig: Søvn en hellig, den er Livet selv, min Dreng. Dersom du finder en Arbejder sovende, saa ønsk godt over ham og gaa din Vej. Min Onkel kendte formodentlig denne Anskuelse, han stod der tavs og forlegen.

Men den sovende følte vor Nærværelse; vi tog jo Solen bort fra ham. Han aabnede Øjnene og spurgte uden at røre paa sig: „Hvad er det for en lille Soldat?“

— Se paa ham, Bedstefader!

Bedstefader betragtede mig. Pludselig begyndte hans Læber at skælve. Han satte sig med Besvær ret op, lagde Bogen og Brillen fra sig og sagde med dyb Røst: Martel . . . er det dig?

— Ja, Bedstefader.

Han lagde begge Hænder paa mit Hoved. — Aa, min Søn! . . . min Søn! . . . min Søn?

Uden Tvivl vældede Erindringerne op i ham fra hele hans Liv, — hans Ægteskab, min Faders Fødsel, alle Fejltagelser, alle Skuffelser, alle Fremtidsforhaabninger . . .

— Tak, Onkel, sagde han og saa op med et Par Øjne, der var lidt slørede af Alder og Træthed.

Adèle, raabte han, skynd dig og kom. Han er kommen, han er her . . .

— Vi har talt om dig hver eneste Dag, sagde han til mig.

Lette Trin hørtes paa den lille Trappe bag ved os. Tante Adèle viste sig. Hun skyndte sig hen imod mig, lagde sig paa Knæ, trykkede mig i sine Arme og græd længe, længe.

Til sidst sagde Bedstefader: — Onkel, faar jeg Lov at beholde ham.

— I det mindste en Maaned.

— Det er godt. Du spiser vel til Aften med os? — Og du, min Ven, er du sulten eller tørstig . . . skal vi skynde os at spise?

— Jeg er hverken sulten eller tørstig, Bedstefader.

Saa lad os komme ud, lad os nytte Lysningen, Livet er kort!

„Lad os nytte Lysningen,“ det kunde jeg forstaa, en umælende vilde have forstaaet det.

Da vi saa var ude midt i al Lyset, al Varmen, al Glæden over hinanden, da han havde vist os hver Stump af den lille Ejendom, stod min Bedstefader stille foran mig. Hør du, sagde han, du skal være glad, mens du er hos mig. Og du maa vide, at alt, hvad her er, det er dit. For det første alt det, Gud giver dig, Havet, Skoven, Himlen . . . Jordens største og mægtigste kommer her for at nyde det med deres Øjne; men de kan ikke blive her, de har ikke hjemme her, saadan som vi. Os tilhører det altsammen. Vort Land er det, glæd dig over det, elsk det, som det fortjener.

Saa tav han lidt, vendte sig om og sagde:

— Og alt, hvad der er inde i Huset, med det maa du gøre, hvad du lyster, slaa det i Stykker, brænde det, altsammen . . .

Dersom det morer dig, vil jeg være fornøjet dermed . . .

Han lo og fortsatte:

— Men jeg vil dog være mere

fornøjet, dersom du ikke brænder noget af det, ikke ødelægger det — thi, hvis du gør det, har jeg slet ingen Ting mere, og jeg har god Brug for mit Værktøj, maa du vide. Det skal jeg forklare dig en anden Gang.

Mit Hjerte fyldtes af en ny, ukendt og besynderlig Lykke. Jeg svarede ikke andet end: Bedstefader! Aa, Bedstefader!

Men da jeg den Aften lagde mig til Sengs i det snevre Kammer efter at have set Onkel Albert køre bort, — da var jeg for første Gang i mit Liv rigtig tryk og vel til Mode.

Af en fransk Forfatters Selvbibliografi.

Nogle Kvindemøder.

II

Moderne i den amerikanske Pavillon blive mer og mer besøgte. Det er vanskeligt at komme til at sidde ned og Folk møder nu en halv Time før Tiden: i Tirsdags var det vanskeligt at komme ind.

Ugen forud gik Mrs. May Wright Sewall og jeg fulgte af en Mand, der bar Plakaterne, omkring til alle Paladserne og bad om Tilladelse til at hængende Indbydelsen, der var skrevet paa tre Sprog, op.

Det var blevet vedtaget i Styrelsesmødet, at hver Repræsentant skulde skaffe sin Kommissærs Samtykke; men da det kom til Stykket, kneb alle Damerne ud med Undtagelse af de skandinaviske; Broderlandene var de eneste, der holdt Ord. I deres Pavilloner hang Indbydelsen en Uge før i de andre.

England sagde rent ud Nej; der kunde Indbydelsen ikke blive hængt op uden en udtrykkelig Ordre. „Jeg har bedt om Tilladelse dertil skriftlig“ sagde Mrs. Sewall; det hjalp ikke. Vi maatte ikke engang lade den blive.

„Alles schriftlich,“ nur schriftlich“ svarede Betjenten ved den tyske Pavillon brøst og slog Døren i. Jeg stak Hovedet hen til den lille Rude, hvorigennem Folk forhandler med Stormagten. „Bitte, denne Dame ønsker ikke Billet til at se Kaiserværelserne, hun ønsker at se og tale med Direktøren; hør ad“ i samme Tone som han. Det hjalp, han gik op og kom ned som et andet Menneske. Paa Kontoret traf vi en alvorlig, værdig, elskværdig ældre Mand, der straks gav Tilladelsen. Overalt fandt vi at „Et godt Ord finder et godt Sted“, Hollændere, Russere, Italianere, Spaniere, Græker, Finner, Serber, Perser, Østerrigere, Ungarere og Rumænere, alle tog venligt mod Indbydelsen og hængte den op.

Det var en morsom Morgentur; thi vi var naturligvis saa høflige at besøge hver enkelt Pavillon bagefter.

Mødet forleden var overordentlig interessant. Mlle Vidard, Sekretær for det internationale Kvinderaad, fortalte om sit Land, om dets gamle Forfatning, der var baaret af samme Tanke som Internationalt Kvinderaad. En Række uafhængige Smaasamfund (22 Kantoner) der dannede et Hele.

Tanken var gammel i Sweitz, de havde haft let ved at danne et nationalt Kvinderaad; naar de endnu ikke var traadt ind i det Internationale, laa dette i, at de ikke endnu var rigtig rystet sammen indadtil. Først forinden saa foruden — hun haabede det ikke vilde vare længe inden de helt og fuldt kunde slutte sig til det Internationale Raad.

Det gør mig ondt, at jeg ikke kan give Dem en bedre Rapport af hendes varme Indlæg for Sammenhold mellem Kvinder — mellem alle Kvinder. Hendes Udvikling af, hvad Kvinderaadet kunde og burde være; hvad hun haabede det vilde blive. Hun rejste hjem inden Mødet var forbi, saa jeg kunde ikke faa noget derom fra hende.

W. T. Stead blev varmt modtaget, hans Arbejde i Fredssagen blev omtalt af Mrs. Sewall, idet hun præsenterede ham.

Han delte ikke Mlle Vidards Forhaabninger. Han kendte Kvinderne meget godt; havde selv haft ældre Søstre — og han vidste, at de baade

kunde kradse og bide. Kvinderne var slet ikke Engle.

De har en Fredskomité, mine Damer, men hvor kommer De fra nu. De har lige overleveret en Rytterstatue af Washington til det franske Folk. Han er til Hest og løfter sit blodige Sværd mod Himlen.

Hvilke franske Kvinder er det, der beundres her? — de gode Søstre? Nej, det er Jeanne d'Arc til Hest og i Rustning — hun og hun ene, kan samle Frankrigs Kvinder og Mænd i de forskellige Partier om sig.

Jeg har intet at bebrejde Dem, mit Fødeland, England, som De alle maa foragte og hade, er ikke bedre. Derpaa regnede han op, hvad Krigen mod Boerne havde kostet England i Penge (67 Millioner Pd. Sterl.) og i Menneskeliv! Sorgen, Rædslen og Smerten talte han ikke om — den havde han ingen statistiske Oplysninger om — den kan hverken maales eller vejes. Han endte med at raabe „Leve Krüger!“ (Stærk Applaus). Husk vi er i Paris, hvor hvert Ord mod England falder i god Jord.

Mrs. Sewall svarede formildende, at det gjorde hende ondt at Mr. Stead havde haft saa sørgelige Erfaringer i sin Barndom. Da der ikke maa tales om Politik eller Religion i det internationale Raads Møder, kunde han kun imødegaa privat.

Præsidenten og Vicepræsidenten talte for den sidste Kvindekongres; begge anerkendende om det internationale Kvinderaads Arbejde. Da Mrs. Sewall havde sagt, at vi skammede os over ikke at have de franske Kvinder med os, svarede Mlle Monod:

„Vi franske Kvinder skamme os over ikke at være med. Jeg haaber vi ad Aare vil kunde sende Repræsentanter til den staaende Komité.“

En fransk Student, der kom lige fra Studentermødet, kom for at faa Oplysning om, hvad Dekorationen paa Kvinderaadets Væg betød. Han forholdt sig lidt vantro over for Spørgsmaalet om, at det skulde lykkes Mrs. Sewall at danne et fransk Kvinderaad, saa jeg indbød ham til at komme igen om Eftermiddagen. Jeg vidste jo, at Kvinderaadet omtrent var dannet, men turde ikke fortælle det.

Han fortalte mig saa, at skønt Studenternes Kongres havde været temmelig officiel og netop derfor fuld af Spektakler, saa havde dog Kvinderne sejret netop der. Thi Kongressen havde ønsket: „At alle Regeringer skal give Kvinder Adgang til alle Skoler og til Universiteterne med Adgang til at blive dimitterede fra dem; at Studenteforeningerne skal optage de Kvinder, der var indskrevne som saadanne i Højskoler eller i Universiteterne som ordentlige Medlemmer med samme Rettigheder som Mændene; at disse Medlemmer skal have Ret til at indtræde i Bestyrelsen for de forskellige Selskaber; endvidere at de Kvinder, der tager de samme Eksaminer som Mændene, skal ogsaa have Ret til at beklæde de samme Embeder som disse.“ Han sagde, at Studenternes Ønske jo ikke var Lov, men nu kunde man da ikke mere sige, at Studenterne af Brødnid var imod, at Kvinderne kom ind paa Universitetet.

Retten til at studere har de jo, men ikke Ret til at bruge deres Kundskaber uden som Lærerinder og Skolebestyrerinder.

Moderne havde været meget stormfulde i mange Henseender, men dette var dog ført igennem.

Ada M. Frederiksen.

Kvindelig Virksomhed.

Frk. Petrea Holm, Formand for Sølvpolererskernes Fagforening aabner midt i September sammen med sin Søster en Elektropletforretning i St. Kongensgade lige for Palægade. De to Søstre, der i mange Aar har arbejdet for vore største Elektropletvarefabrikker, er lige saa vel kendte for Hæderlighed som for Intelligens og Dygtighed. Vi haaber, det vil lykkes dem paa denne Maade at skabe sig en selvstændig Stilling, og at vore Læsere vil bidrage deres dertil.

⁴) § 8: Enhver Pige, der er Medlem af Tjenestepigeforeningen, skal, naar hun fæster sig bort, give sit tilkommende Herskab et Eksempel af Lovene og erklære, at hun betragter sig som fæstet efter de deri fastsatte Regler.